

ЄВАНГЕЛІЄ НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ.

Як же народивсь Ісус у Вифлеємі Юдейському за царя Ірода, прийшли мудрі зі сходу в Єрусалим, говорячи: Де народжений цар Жидівський? бачили бо ми зорю його на сході, і прийшли поклонитись йому.

Почувши-ж цар Ірод, стрівожився, і ввесь Єрусалим із ним.

І, зібравши всіх архієреїв і письменників людських, допитувався в них, де Христу родитися.

Вони-ж казали йому: У Вифлеємі Юдейському; бо ось як написано в пророка:

І ти, Вифлеєме, земле Юдина, нічим не гірша еси між князями Юдиними: бо з тебе прийде гетьман, що старшинуватиме над народом моїм Ізраїлем.

Закликавши тоді Ірод тайкома мудрців, пильно в них випитував, якого часу показала зоря.

І післав їх у Вифлеєм, і каже: Ідїть та розпитайтеся пильно про те хлопятко; а як знайдете, принесіть мені звістку, щоб і мені пійти поклонитись йому.

Вони-ж, вислухавши царя, вийшли; коли се зоря, що бачили на сході, іде поперед них, поки прийшла та й стала зверху, де було хлопятко.

Побачивши-ж вони зорю, зраділи вельми великою радістю.

І, ввійшовши в господу, знайшли хлопятко з Марією матір'ю його, и припавши поклонились йому; і, відкривши скарби свої, піднесли йому дари золото, ладан і миро.

І, бувши остережені вві сні не вертатись до Ірода, вернулись в свою землю іншим шляхом.

(Матей II. 1-12).

АПОСТОЛ НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ.

Браття! Як же прийшла повня часу, післав Бог Сина свого, що родивсь від жени і був під законом, щоб викупив тих, що під законом, щоб ми прийняли всиновлення.

А що ви сини, то післав Бог Духа Сина свого в серця ваші, що покликає: Авва, Отче!

Тимже вже більш не вівільни еси, а син; коли-ж син то й наслідник Божий через Христа.

(До Галат IV. 4-7).

РЕЛІГІЙНО-СВЯТОЧНІ ЗВИЧАЇ.

Німецький філософ Шопенгавер написав образець, в яким показує, як двох людей сперечаєсь про справи релігійні. Один дивиться на релігію дуже по критичному, по вченому і каже, що церемонії, обряди і звичаї релігійних не треба — треба лише духа релігії. Другий же доказує, що дух потребує ще і тіла і тим тілом, що держить духа, є всякі релігійні звичаї, обряди і церемонії. Він дає такий примір:

Каже господар слугі, щоби той приніс йому води. Слуга приносить в збанку, та господар розбиває збанок і говорить:

— Я казав води принести, а ти мені пощось і збанок несеш. Я води хочу, а не збанка!

— А в чім жеж нести? — спитав тоді перший — вода мусить в чімсь держатися.

— Ось і бачиш — сказав тоді другий — вода важна, але не менше важні і ті посудини, в яких воду перетримуємо і з яких пемо! Те саме відноситься і до релігії — і для неї треба таких посудин!

Бувають і нині люди, що кажуть:

— Релігію ми поважаємо, але пощо всіх тих забобонів? Пощо дідуха, пощо сіна на стіл, пощо снопа, пощо різдвяних страв, пощо на Різдво йти до церкви в досвіта, пощо святочних желань, пощо колядок, пощо ще там чого?!

В темного все забобон, що заставляє його до обов'язку. А з темнотою вяжесь також і ліниство.

— Пощо дідуха? — каже дехто, — лише порошок ним до хати наноситься...

Треба знати, що святочні дні, святочна обстановка, святочний настрій і святочні обов'язки є власне на те, щоби обмити порошок буденности з людської душі, з людської совісті; є на те, щоби розбудити людську душу до нового життя.

Земний порошок не повинен перешкаджати при виконанні релігійних і релігійно-святочних обов'язків.

Ціла земля з порошку складаєсь і людське тіло є лише

землею і порохом. І тому порошок не є ані злочином, ані отруєю.

Нарід наш в старім краю строго виповняв святочні-релігійні обов'язки і на гадку йому не приходив ні порошок, ні забобони. Він розумів, що без святочних звичаїв й обов'язків, свята не будуть святами.

В самій же річці причиною таких тутешніх мудровань є ліниство, є байдужість. Все бери, лише мене не руш! А байдужість і ліниство засновуються на темноті.

Щож до називання наших звичаїв забобонами, то треба пам'ятати, що се чужа отруя, яку підсунули нам в руки чужі люди на то, щоби ми нею своє життя нищили. Се не наш витвір і не для нашої потреби. Але ми часто не розуміємо, звідки в нас такий погляд взявся і носимося з ним, як з якоюсь власною великою мудрістю. Однакж тим ми лише показуємо свою немудрість. Показуємо, що не вміємо відрізнити свого від чужого; корисного від шкідливого; творчого від руйнуючого.

Всі розумні, практичні люди на світі бережуть свої звичаї, дорожать ними — живуть ними. Лише мудрагелі, що вдають мудрих, їх відпекуються, або темні з байдужості і ліниства їх лишають.

Та життя дає Господь людям не на те, щоби його нівечити, щоби занепащувати. Наш обов'язок стремити вгору, не в долину, та ще і несвідомих підносити.

І такий обов'язок лежить найперше на свідомих. Бо хто має бути провідником, взірцем, приміром, як не свідомий? Хто має бути сторожем релігійно-морального і культурно-народного майна, коли не свідомий? Хто має бути зеркалом, в яким несвідомий міг би побачити свої недостатки, коли не буде ним свідомий?

Свідомий повинен тямити, що свідомість обов'язку робить обстанову, а обстановка робить настрої. Свято без святочної обстанови не є святом. Культура без культурних форм не є культурою.

І тому в кожній свідомій хаті і свідомій родині повинні наперед робитися приготування і всі святочні звичаї повинні бути заховані до можливо найменших подробиць. Не зі страху, але з почуття обов'язку, з засади жити в своїй хаті і серед свого народу своїм повним релігійно-святочним життям. І не обмежувати, не зменшувати, але збагачувати треба нашу святочно-культурну скарбницю, доповняти її.

Коли так поступають свідомі, то будуть могли вийти між громаду з піднесеним чолом, як передові, як дійсні громадяне, а темним і байдужим буде тоді докір. Темні побачать, що вони не сповнили обов'язку і тому лишаються позаді і сором їм буде тоді перед другими.

Святочна обстановка викликає в людських душах святочний настрій, а вже передовсім в душах дітей і молодіжи. Хто постелить торжественно на стіл сіно, хто застелить землю святочним дідухом, хто засяде побожно до вечері при святовечірніх наших стравах (без сліду чужих), при святовечірній молитві і святочних ширях і розумних желаннях, той положить в душу дітей і молодіжи такі релігійні і святочно-культурні підвалини, на яких буде можна величавий храм праведного, морального життя для будучности будувати.

ВИСКАЗИ МУДРОСТІ.

ТРИ ШЛЯХИ ЗНАННЯ.

До знання ведуть три дорози:

1. Дорога роздумування — се найповажніша дорога.
2. Дорога наслідування — се дорога дуже легка.
3. Дорога досвіду — дорога терниста.

Конфуцій.

Коли говориш, то говори так, щоби слова твої були дорозші, ніж мовчанка.

Арабська приповідка.

Серце розумного роздумує над причиною, а уважне ухо належить до мудрого.

Сирах.

Коли прийдеш судити других,
Спитай, чи кращий ти від всіх?
В кого душа і совість чиста,
Той скромно судить чужий гріх.

Розумна людина мусить пам'ятати, о вона є нащадком минувшини та батьком будучини; що її думки, як діти, родяться й не повинні через занедбаня вмирати.

Герберт Спенсер.

Коли відчуваєш приплив гніву — сядь.

Кант.